

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Departamentul de Istorie Antică și Arheologie
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Arheologie și Studii Clasice

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Epigrafie și societate antică / <i>Epigraphy and Society in the Ancient World</i>						
2.2 Titularul activităților de curs	conf.dr. Ligia Ruscu						
2.3 Titularul activităților de seminar	conf dr. Ligia Ruscu						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					11
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					15
Tutoriat					14
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual					72
3.8 Total ore pe semestru					100
3.9 Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Înscrierea disciplinei în contractul de studii.
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Cunoștințe de limbă latină și greacă la nivel elementar. Cunoștințe generale de epigrafie latină antică.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală de curs cu minimum 15 locuri, cu tablă și posibilități de proiecție imagini.
-------------------------------	---

5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Sală de curs cu minimum 15 locuri, cu tablă și posibilități de proiecție imagini.
--	---

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> Deprinderea de a lucra corect și eficient cu izvoarele epigrafice. Culegerea și analiza informațiilor provenite din inscripții și plasarea lor într-un context istoric general. Interpretarea la nivel mediu a informației epigrafice. Exploatarea acestor izvoare pentru a se obține fapte și adevăruri istorice. Utilizarea metodologiei de bază a acestei științe auxiliare ale istoriei (conexă arheologiei). Analiza critică și evaluarea în context istoric general (economic, politic, etc.) a valorii și ponderii informației primare dobândite, cu conștientizarea importanței și limitelor acestora. Folosirea adecvată a metodologiei și principiilor cercetării epigrafice, inclusiv a limbii latine sau a altei limbi vechi relevante.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> Capacitatea de a lucra în echipă și a-și coordona eforturile. Analiza izvoarelor și interpretarea lor se fac în cadrul muncii împreună, așa că fiecare va trebui să-și aducă aportul și să se evalueze în raport cu ceilalți colegi. Deprinderea de a privi critic atât datele izvoarelor cât și diversele soluții avansate de specialiști. Făcând numeroase exerciții practice pe asemenea izvoare, cursanții vor realiza dificultățile și rigorile muncii istoricului, și totodată vor întâlni numeroase erori ori interpretări forțate mai vechi, învățând astfel cum să le evite. Vor câștiga așadar puterea de a gândi independent în diverse împrejurări, și de a verifica orice constatare sau idee propusă.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Deprinderea de a utiliza sursele epigrafice, la nivel competitiv modern, pentru a stabili fapte și procese istorice, pentru a elucida un domeniu restrâns sau altul al cunoașterii.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> În funcție de tema fiecărei întâlniri, efectuarea a cât mai multe exerciții și lucrări pe materiale, de o dificultate mereu crescândă. Astfel cursanții vor obține cunoștințele avute în vedere și își vor însuși metodele corecte de abordare a izvoarelor epigrafice de diverse categorii.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere, metodologie, categorii de izvoare.	Prelegere, dialog.	
2. Elitele în orașele grecești și romane. Prezență și reprezentare.	Prelegere, conversație euristică, lecturi din izvoare.	
3. Elitele în orașele grecești și romane.	Prelegere, inducție,	

Euergetismul.	lucru direct pe surse.	
4. Monumente funerare. Text, context, imagine.	Lucru direct pe surse alese, inducție, dezbateri.	
5. Sclavii. Statut, activități, reprezentări.	Prelegere, analiză de izvoare, dezbateri.	
6. Libertății. Metode de manumitere, statut, ascensiune socială.	Prelegere, prelucrare de izvoare, analiza acestora, dezbateri.	
7. Asociații. Structuri, activități, rolul în comunitate.	Prelegere, exerciții pe izvoare, conversație inductivă.	
8. Meserii și profesii. Text și reprezentare.	Prelegere, conversație euristică, exerciții pe izvoare și compararea datelor lor.	
9. Militari. Armatele orașelor grecești, armata romană.	Exerciții pe materiale epigrafice, analiză, dezbateri.	
10. Medici, vindecători și Asklepios.	Prelucrare de surse, analiză, deducție, conversație.	
11. Copiii	Prelegere, dezbateri, analogie.	
12. Animale de companie și animale utilitare.	Analiză de izvoare, dezbateri, prelegere.	
13. Inscricțiunile de ispășire.	Analiză de izvoare, comparație, deducție, dezbateri.	
14. Instituții municipale.	Prelegere, analiză de izvoare, comparație.	

Bibliografie

<https://epigraphy.packhum.org/>: Searchable Greek Inscriptions
<http://www.manfredclauss.de/>: Epigraphik-Datenbank Clauss-Slaby
<https://edh.ub.uni-heidelberg.de/home?lang=de>: Epigraphische Datenbank Heidelberg
<http://lupa.at/>: Bilddatenbank zu antiken Steindenkmälern

M. Peachin (ed.), The Oxford Handbook of Social Relations in the Roman World, Oxford 2011.
P. J. du Plessis, C. Ando, K. Tuori (eds.), The Oxford handbook of Roman law and society, Oxford 2016.
G. Boys-Stones, B. Graziosi, P. Vasunia (eds.), The Oxford handbook of Hellenic studies, Oxford 2009.
P. Schmitt Pantel, La cité au banquet. Histoire des repas publics dans les cités grecques, Rome 1997.
H. v. Wees, Greek warfare. Myths and realities, London 2004.
N. Rosenstein, R. Morstein-Marx (eds.), A companion to the Roman republic, Oxford 2006.
B. Campbell, War and society in Imperial Rome 31 BC – AD 284, London 2002.
P. Erdkamp (ed.), The Cambridge companion to ancient Rome, Cambridge 2013.
P. Erdkamp (ed.), A companion to the Roman army, Oxford 2007.
D. S. Potter (ed.), A companion to the Roman empire, Oxford 2006.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Introducere, metodologie, categorii de izvoare.	Exerciții pe material, discuție.	
2. Elitele în orașele grecești și romane. Prezență și reprezentare.	Exerciții pe material, discuție deschisă.	
3. Elitele în orașele grecești și romane. Euergetismul.	Prelegere, explicații.	
4. Monumente funerare. Text, context, imagine.	Exerciții pe material,	

	discuție deschisă, comparații.	
5. Slavii. Statut, activități, reprezentări.	Exerciții pe material, deducție.	
6. Libeții. Metode de manumitere, statut, ascensiune socială.	Exercițiu, deducție, dezbateri.	
7. Asociații. Structuri, activități, rolul în comunitate.	Exerciții, explicații.	
8. Meserii și profesii. Text și reprezentare.	Exerciții pe material, conversație euristică.	
9. Militari. Armatele orașelor grecești, armata romană.	Exerciții pe material, deducție, comparație.	
10. Medici, vindecători și Asklepios.	Exerciții pe material, dezbateri.	
11. Copiii.	Demonstrație, dezbateri, recurs la arheologie.	
12. Animale de companie și animale utilitare.	Exerciții pe material, analiza metodelor și rezultatelor.	
13. Inscripțiile de ispășire.	Analiza exemplurilor și interpretarea lor istorică.	
14. Instituții municipale.	Analiză comparativă, demonstrație.	

Bibliografie

<https://epigraphy.packhum.org/>: Searchable Greek Inscriptions

<http://www.manfredclauss.de/>: Epigraphik-Datenbank Clauss-Slaby

<https://edh.ub.uni-heidelberg.de/home?lang=de>: Epigraphische Datenbank Heidelberg

<http://lupa.at/>: Bilddatenbank zu antiken Steindenkmälern

R. Ardevan, Viața municipală în Dacia romană, Timișoara 1998.

B. Rawson (ed.), Marriage, divorce and children in ancient Rome, Oxford 1991.

G. Petzl, Die Beichtinschriften Westkleinasiens, Epigraphica Anatolica 22, 1994.

R. Zelnick-Abramovitz, Not wholly free. The concept of manumission and the status of manumitted slaves in the ancient Greek world, Leiden 2005.

A. K. Bowman, Life and letters on the Roman frontier. Vindolanda and its people, London 1994.

J. R. Clarke, Art in the lives of ordinary Romans. Visual representation and non-elite viewers in Italy, 100 B.C.—A.D. 315, London 2003.

J. S. Kloppenborg. R. S. Ascough, Greco-Roman Associations: Texts, Translations, and Commentary, Berlin 2011.

W. Burkert, Greek religion. Archaic and Classical, Oxford 1985.

H. Mouritsen, The freedman in the Roman world, Cambridge 2011.

G. Lindsay Campbell (ed.), The Oxford handbook of animals in Classical thought and life, Oxford 2014.

M. D. Gygax, Benefaction and rewards in the ancient Greek city. The origins of euergetism, Cambridge 2016.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cursul oferă absolvenților abilitățile necesare pentru a înțelege și utiliza corect acest tip de izvoare istorice esențiale pentru cunoașterea antichității. Totodată, ei deprind metodele de a folosi critic sursele, deci își dezvoltă judecata independentă, ca adevărați profesioniști ai domeniului. Această experiență le permite o viziune mai corectă și mai nuanțată asupra lumii antice, deci implicit și asupra altor epoci. Dar mai ales trăiesc o experiență concretă privitoare la limitele cunoașterii istorice și la dificultatea ei, ceea ce îi poate feri ulterior de derapaje metodologice ori ideologice, ca și de capcana

interpretărilor facile.

- Așa că vor putea profesa cu succes în rețeaua instituțiilor culturale (muzee, edituri, oficii de patrimoniu, fundații etc.), sau într-o carieră didactică/academică. Viziunea mai largă asupra istoriei se poate valida și într-o eventuală carieră politico-administrativă. În plus, vor câștiga deprinderi prețuite în orice domeniu de activitate (răbdare, acribie, disciplină, logică, atenție pentru detalii etc.). Mai mult, experiența muncii directe cu aceste izvoare istorice va contribui la a le forma pentru viață o atitudine lucidă, critică, fundamentată pe argumente.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoștințe despre viața în orașele grecești și romane.	Aprecieri pe baza prezenței și a activității.	50 %
	Capacitatea de a reconstitui istoria unei așezări pe baza surselor epigrafice.		
10.5 Seminar/laborator	Folosirea corectă a izvoarelor epigrafice în cercetare.	Aprecieri pe baza prezenței și a activității.	50 %
	Abilitatea de a descoperi prin ele realități sociale și culturale.		
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea unor fenomene istorice dintr-un oraș grec sau roman sau dintr-o provincie anume, din studiul unui grup restrâns de inscripții care se referă (direct sau indirect) la aceste fenomene. • Reconstituirea corectă, în linii esențiale, a unor structuri instituționale și social-culturale.			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

25 ianuarie 2024

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament